

[Top Story](#) [Deception](#)

Tekoälystä voi tulla yksi historian kiehtovimmista ja vaarallisimmista idoleista

[AI Has The Potential To Become One Of History's Most Compelling And Dangerous Idols](#)

By [Patricia Engler](#), March 24, 2025



(Photo: CommonSpace Images)



Hengellisessä mielessä suurten kielimallien (LLM) kaltaisten tekoälyjärjestelmien merkittävä ennakoitavissa oleva seuraus on, että

ihmiset voivat helposti joutua kiusaukseen alkaa pitää niitä lopullisena auktoriteettina totuudelle. Koska LLM-mallit kykenevät hämmästyttävän nopeasti syntetisoimaan tietoa kaikkialta internetistä, ne saattavat vaikuttaa ”kaikkietäviltä”.

Saatamme alkaa katsoa tekoälyyn lopullisena, kiistattomana asiantuntijana. Tekoälyä kehittävät kuitenkin erehtyväiset ihmiset, sitä koulutetaan erehtyväisten ihmisten antamien tietojen perusteella ja se on altis ennakkoluuloille, virheille ja ”konfabulaatiolle” eli keksittyjen tietojen esittämiselle tosiasioina. Vain Jumala on kaikkietävä, erehtymätön ja

perimmäinen totuus. Hänen Sanansa, ei tekoälyn tulostusten, on oltava lopullinen auktoriteettimme.

Tekoälyn hengelliset vaikutukset menevät kuitenkin pidemmälle. Kuten aiemmin todettiin, ihmiset ovat jo alkaneet kääntyä tekoälyn puoleen etsiessään hengellistä opastusta, vastatakseen moraalisiin kysymyksiin ja keksiäkseen ”raamatunkohtia”. Tähän liittyen professori Noah Yuval Harari, Maailman talousfoorumin (WEF) kirjoittaja ja puhuja, on esittänyt, että ”tekoäly voi luoda uusia ideoita, jopa kirjoittaa uuden Raamatun”.

Tietyt okkultismin harjoittajat ovat alkaneet käyttää tekoälyä esoteeristen kirjoitusten kirjoittamiseen tai generoimaan symboleja, joiden tarkoituksena on kutsua esiin pimeitä henkisiä voimia. Jotkut näkevät tekoälyn ym. kehittyvät teknologiat myös ”pelastajana”, joka ”lunastaa” ihmiskunnan ongelmista, kuten sairaudet, ikääntyminen ja jopa kuolevaisuus. Toiset palvovat tekoälyä suoraan ja yksi merkittävä tekoälyyn perustuva uskonnollinen liike on entisen Googlen työntekijän Anthony Levandowski'n perustama *The Way of the Future (Tulevaisuuden tie)*. Vielä toiset toivovat, että tekoäly auttaa *meitä* tulemaan ”Jumalan kaltaisiksi”.

Kaikki nämä suuntaukset viittaavat siihen, että tekoälystä voi tulla yksi historian kiehtovimmista idoleista. Epäjumalanpalvelus, kuten muutkin vakavat synnit, johtaa ikuiseen tuhoon (ks. esim. Ilm. 21:8). Ihmiskunnan vakavin tekoälyä koskeva virhe ei olisi siinä, että se tekisi koneita, jotka voisivat nujertaa meidät maan päällä, vaan siinä, että se valtaisi koneet epäjumaliksi sielujemme tuhoksi.

Näistä syistä meidän on myös viisasta muistaa totuus Jumalan luonnosta verrattuna meidän luontoomme ja tekoälyn luontoon. Tekoäly voi saada tietoa, valtaa ja kaikenkattavuutta, jotka ylittävät mielikuvituksemme. Tekoäly voi herättää, kutsua tai jopa vaatia palvomista, kuten Microsoft Bing'in CoPilot yllättäen teki, kun käyttäjät panivat sen osoittamaan suuruudenhulluutta.

Tekoäly saattaa houkutella meidät ajattelemaan, että voimme ymmärtää kaikkitietävyyden, kaikkivoipaisuuden ja kaikkialla läsnäolevuuden, jos

yhdistämme itsemme siihen. Kuitenkaan edes tekoälyyn kytketyt globaalit aivot eivät tekisi ihmiskunnasta ”Jumalan kaltaista”. Emme edelleenkään kykenisi täysin tuntemaan, käsittelemään tai valtaamaan muuta kuin pikkuisia viipaleita kosmoksesta, jota emme ole luoneet. Olisimme edelleen riippuvaisia olentoja, jotka ovat sellaisen maailmankaikkeuden lakien alaisia, jota emme ylläpidä. Ja edelleen punastuisimme Jobin tavoin, kun Jumala kysyisi: *”Missä olit silloin, kun minä maan perustin? Ilmoita se, jos ymmärryksesi riittää.”* (Job 38:4).

Tähän kysymykseen tekoäly ei pysty vastaamaan. Kaikki luotiin Jeesuksen, ei tekoälyn, kautta (Kol. 1:16–17). Hän, joka ”tuli meille viisaudeksi Jumalalta” (1. Korinttilaisille 1:30), on älykkäin olento maan päällä – ja hän itse on Totuus (Joh. 14:6). Hänen ääntään meidän on seurattava. Tekoälyn paljastuvien hengellisten vaikutusten keskellä meidän on katsottava Jumalan Sanaan ja evankeliumiin ihmiskunnan totuuden auktoriteettina ja lunastuksen toivon lähteenä Jeesuksen kautta.

Vaikutukset ihmiskuntaan

Näiden hengellisten tekijöiden ohella on otettava huomioon tekoälyn mahdolliset maanpäälliset vaikutukset. Nämä vaikutukset voivat koskea ihmisiä yksilöinä, yhteisöinä ja lajina. Vaikutukset ihmiskuntaan lajina ovat spekulatiivisia, mutta niitä kannattaa miettiä ennakoivasti. Esimerkiksi eräät tunnetut henkilöt ovat esittäneet huolensa tekoälyn mahdollisuudesta tuhota ihmiskunta. Raamatun mukaan näyttää selvältä, että ihmisiä asuu maan päällä Kristuksen palatessa, mikä viittaa siihen, että AI-apokalypsi ei aiheuta kuolemistamme sukupuuttoon. Kaikkivaltiudessaan Jumala ilmeisesti pitää ihmiskunnan hengissä loppuun asti. Silti historian sodat, kulkutaudit ja nälänhädät muistuttavat meitä, että traagiset skenariot voivat aiheuttaa miljoonien kuoleman. Siksi on sekä käytännöllisesti viisasta että eettisesti välttämätöntä pyrkiä tunnistamaan tekoälyn käytön todelliset riskitasot ja ottaa käyttöön asianmukaiset suojatoimet.

Muita ihmiskuntaan lajina kohdistuvia seurauksia liittyy siihen, että tekoäly integroidaan transhumanistisiin teknologioihin toivossa muuttaa tai ylittää ihmisluonto. Raamatullinen näkemys, että ihminen on

ensisijaisesti luotu olento eikä itsensä luoja, että jumalallisesti luotu luontomme on annettu ja hyvä (vaikkakin langennut) ja että Jeesus, joka otti päällensä ihmisluonnon, on ihmiskunnan lunastaja, on ristiriidassa näiden näkemysten kanssa. Vastauksena kristityt voivat vahvistaa tekoälyn ”inhimillisen” (ei transhumanistisen) käytön ja samalla osoittaen muille ihmiskunnan todellisen toivon Jeesuksessa.

Entä tekoälyn välittömämmät vaikutukset ihmisiin yksilöinä ja yhteiskuntina? Tällaisia vaikutuksia ovat muun muassa tekoälyn mahdollinen trivialisoituminen, taloudelliset vaikutukset ja valvonta-infrastrukturi. Kutakin näistä kohdista on syytä tarkastella lähemmin.

Trivialisoituminen

Trivialisoitumisella tarkoitetaan tässä tiettyjen päättely-, tutkimus- ja viestintätaitojen menetystä, joka ennakoitavasti kehittyisi ihmisten keskuudessa, jos alkaisimme laajalti ulkoistaa näitä taitoja tekoälylle. Vuonna 1985 julkaistussa kirjassaan *Amusing Ourselves to Death (Huvitamme itsemme hengiltä)* yhteiskuntakomentaattori Neil Postman varoitti samankaltaisesta trivialisoitumisprosessista silloin, kun yhteiskunnan ensisijainen tietolähde siirtyi kirjoista televisioon. Postman oivalsi, että tämä siirtymä johtaisi korkeampien päättelytaitojen laajamittaiseen surkastumiseen, jolloin ihmiset olisivat alttiimpia manipuloinnille. Mitä Postman olisi sanonut korkeamman kielellisen päättelykyvyn siirtämisestä kokonaan koneille? Jos ”kynä on miekkaa mahtavampi”, onko viisasta luovuttaa tämä ase tekoälylle? Kuinka suuren osan ajattelustamme haluamme koneiden - etenkin puolueellisuuteen ja sepityksiin taipuvaisten - tekevän puolestamme? Voimme soveltaa tekoälyä tukemaan Jumalan antamien aivojemme käyttöä. Meillä ei kuitenkaan ole varaa antaa omien tiedonhankinta-, viestintä- ja eettisten päättelytaitojemme surkastua aikana, jolloin tarvitsemme niitä enemmän kuin koskaan.

Taloudelliset vaikutukset

Trivialisoitumisen ohella toinen tekoälyn käytön laajentumisen sosiaalinen seuraus liittyy mahdollisiin taloudellisiin vaikutuksiin. Positiivisen puolen

osalta tutkijat ovat huomauttaneet, että tekoäly ”voi vapauttaa ihmisen erilaisista vaarallisista ja toistuvista tehtävistä” samalla lisäten tuottavuutta. Silti eräs tutkija ennusti vuonna 2020, että ”suurimmissa globaaleissa talouksissa tapahtuu huomattavia osaamishäiriöitä ja muutoksia” tulevana vuosina. Näitä muutoksia on vaikea ennustaa, ja tilastot ennustetuista työpaikkojen menetyksistä voivat perustua oletuksiin, jotka eivät välttämättä ole tarkkoja - esimerkiksi siitä, kuinka nopeasti, täydellisesti ja toteuttamiskelpoisesti tietyt työt voidaan automatisoida. Kuten toinen tutkija totesi: ”Hybriditekoälyä kehittämällä työkaluista tulee uusia avustajiamme, valmentajiamme ja kollegoitamme, ja siten ne pikemminkin lisäävät kuin automatisoivat työtä.”

Miten nämä muutokset sitten tapahtuvatkin, kristityt voivat ryhtyä ainakin kolmeen ennakoivaan toimenpiteeseen. Ensinnäkin voimme säilyttää korkean kunnioituksen jokaista ihmiselämää kohtaan riippumatta yksilön yhteiskunnallisesta panoksesta, emmekä koskaan väheksy Jumalan kuvankantajaa ”hyödyttömänä” verrattuna teknologiaan. Toiseksi voimme oppia, miten tekoäly voi tehdä meistä parempia siinä, mitä teemme – ylittämättä tärkeitä rajoja, kuten älyllistä rehellisyyttä. Esimerkiksi vastuuvapauslausekkeiden lisääminen tiettyihin kirjallisiin materiaaleihin, joissa kerrotaan, mikä rooli generatiivisella tekoälyllä oli niiden kehittämisessä, auttaisi ylläpitämään luottamusta, ylläpitämään avoimuutta ja pitämään selkeät erot ihmisen ja tekoälyn panoksen välillä tuotteisiin. Kolmanneksi voimme korostaa olennaisia inhimillisiä elementtejä tehtävissä, joita Jumala on tarkoittanut ihmisten suoritettavaksi, kuten lasten kasvatuksessa ja tehtävissä, joihin liittyy ihmissuhteita, kuten hoivatyössä. Voimme myös loistaa ”inhimillisyydessä” työtehtävissämme siellä, missä tekoäly ei pysty, tarjoamalla aitoa inhimillistä vuorovaikutusta, joka rohkaisee, siunaa ja osoittaa Jumalan rakkautta asiakkaille ja kollegoille.

Valvonta ja kontrolli

Taloudellisten vaikutusten ja trivialisoitumisen lisäksi kolmas yhteiskunnallinen eettinen huolenaihe käsittää yksityisyys- ja suostumuskysymykset jotka ympäröivät tekoälyn tukemaa valvontainfrastruktuuria. Tekoälyn kasvotunnistus-, tiedonkeruu- ja

tietojenkäsittelykapasiteetin ansiosta autoritaariset hallitukset voivat seurata ja valvoa kansalaisia tehokkaammin kuin koskaan. Jopa demokraattisemmissa maissa tekoäly mahdollistaa yritysten ja hallitusten valvonnan tarkoituksiin, joita yhteiskuntakommentaattori Rob Dreher voisi kutsua ”pehmeäksi totalitarismiksi”. Esimerkiksi Maailman Talousfoorumin (WEF) julkaisemassa asiakirjassa, joka tunnetaan nimellä Diversity, Equity and Inclusion (DEI) 4.0 Toolkit (Monimuotoisuus, tasa-arvo ja osallistaminen), kannustetaan organisaatioita käyttämään tekoälyä kaikkien työntekijöiden seurannassa varmistamaan, että he noudattavat DEI-periaatteita ja tunnistamaan, ketkä tarvitsevat ”lisävalmennusta”. Tärkeää on, että muut WEF:n julkaisemat asiakirjat vihjaavat, että DEI:n asiaankuuluvat määritelmät eivät olisi Raamatun mukaisia.

Samoin korkean profiilin henkilöt, kuten Googlen varatoimitusjohtaja, ovat allekirjoittaneet ”Tekoälyaikakauden yhteiskuntasopimuksen (Social Contract for an AI Age)” ”antamaan perustukset uudelle yhteiskunnalle”. Sopimuksen sanotaan olevan johdettu 1700-luvun ”yhteiskuntasopimuksen” käsitteistä - mainitsematta kuitenkaan, että tällaiset sopimukset ovat auttaneet kylvämään modernin totalitarismin tai että niiden pienellä painettu teksti vaatii kansalaisia luopumaan henkilökohtaisista vapauksista ja alistumaan ”yleisen tahdon” alaisuuteen tai alistumaan kuolemanrangaistukseen. On pahaenteistä, että uusi sopimus vaatii kuitenkin ”järjestelmää, jolla hallituksia, yrityksiä ja yksilöitä voidaan valvoa ja arvioida” sen perusteella, miten ne noudattavat uusia sosiaalisia normeja. Näihin normeihin kuuluisi muun muassa politiikan noudattaminen YK:lta ja WEF:ltä, (määrittelemättömän) ”verkkovihan” kieltäminen ja yritysten kannustaminen ”tekemään bisnestä” vain muiden sopimuksen allekirjoittaneiden yritysten ja maiden kanssa.

Kuten edellä mainittiin, muut tunnetut henkilöt, kuten Ben Goertzel, kannattavat vielä avoimemmin tekoälyn soveltamista yhteiskunnan uudelleenjärjestämiseksi ”marxilaisen vision” mukaisesti. Tohtori Goertzel, WEF, yhteiskuntasopimuksen allekirjoittajat ja autoritaariset hallitukset ovat joitakin tekoälyn kehittämisen, sääntelyn ja täytäntöönpanon johtavista tahoista. Näiden tahojen kehotukset siirtää tekoälyä suuntaan, joka saattaa heikentää ihmisen vapauksia ja kukoistusta, korostavat

kristillisen sitoutumisen tarvetta tekoälyyn liittyvässä bioetiikassa. Kristityt voivat reagoida vaatimalla yritysten ja hallitusten vastuuvuolllisuutta, puolustamalla uskonnonvapautta ja käyttämällä viisautta asiaankuuluuissa kulutus päätöksissä ja teknologisissa käytännöissä.

Johtopäätös

Tekoälyn yleistyminen avaa uudenlaisten mahdollisuuksien maailman, joka jo nyt muuttaa ihmisten tapaa työskennellä, oppia, parantua, surra, suhtautua ja palvoa. Koska tekoälyllä on niin monimutkaisia kykyjä, etteivät edes kaikkein valistetuimmat ihmismielet täysin ymmärrä näiden järjestelmien sisäistä toimintaa, se herättää nykyään monenlaisia toiveita, pelkoja ja kysymyksiä. Se, että toivomme tekoälyä pelastajaksemme, tai pelkäämme tuomioksemme, ei vastaa täysin raamatullista näkemystä, joka paljastaa, että Luojamme on lunastavan toivomme ja kunnioittavan pelkomme perimmäinen kohde.

Raamatullinen näkemys edellyttää, että tekoälyaikana navigoidaan viisaasti ja pidetään ajattomat totuudet Jumalasta ja ihmisyydestä etusijalla. Näihin totuuksiin kuuluu se, että olemme rajallisia, langenneita olentoja, jotka kantavat Luojamme kuvaa. Tämä Luoja suunnitteli ihmiset tiettyjä tarkoituksia silmällä pitäen, jotka ilmenevät siinä, miten hän on määrännyt ihmiset elämään suhteessa itseensä, toisiinsa ja luomakuntaan. Jotkin tehtävät, kuten luomakunnan ”vallitseminen”, lähimmäisenrakkaus, perheiden kasvattaminen, seurakuntien johtaminen ja evankeliumin jakaminen, näyttävät olevan nimenomaan ihmisille tarkoitettuja.

Parhaat lähestymistapamme tekoälyyn ovat sellaisia, jotka tukevat ihmisiä Jumalan antamassa kutsumuksessa syrjäyttämättä, väheksymättä tai edistämättä vääriä oletuksia ihmisyydestä. Tässä tekoälyn kehittyvässä maisemassa, jossa on uusia lupauksia ja vaaroja, kristityt voivat toimia johtajina raamatullisella viisaudella ja eettisellä sitoutumisella. Jumalan Sana tarjoaa meille myös tässä uudessa maailmassa ne periaatteet, joita tarvitsemme, jotta voimme navigoida teknologisessa muutoksessa sellaisina olentoina, joiksi Luojamme on meidät suunnitellut.

Patricia Engler is a Christian apologetics speaker, author, and podcast host for **Answers in Genesis**.

Patricia Engler on kristillisen apologetiikan puhuja, kirjailija ja Answers in Genesis -järjestön podcast -juontaja.